

A BORKULTÚRA ÖSSZETETT ÉLMÉNYE THE COMPLEX EXPERIENCE OF WINERY

HOLDVÖLGY BORÁSZAT, MÁD • HOLDVÖLGY WINERY, MÁD

Építész / architect: BORDÁS PÉTER Szöveg / text: BÁN ANDRÁS Fotók / photos: BUJNOVSZKY TAMÁS

Talán annak az erős képzeteket keltő dűlőnek az elnevezése – Holdvölgy –, amelyről a borászat is a nevéet kapta, lehetett az első ihletője a megbízónak és az építésznek az újjáformált és új elemek kellő arányú vegyítéséből álló épületegyüttes hangulatának elgondolásában: a hűvös fényekkel megvilágított terek, a kő, fém, üveg színei, a csendes formák, rejtőzködő elhelyezés reflektálnak a névre – és vice versa. A hazai tulajdonú hegyaljai borászat – utolsó részletéig jövő tavaszra elkészülő – gyöngyszeme a Bordás Péter tervezte mádi Holdvölgy.

Szétcsúszó jelenünkben kevés kapaszkodót talál az, aki elfogadja a mai játékszabályokat, de tiszteletben tartja a hagyományt is, és valamilyen tartást szeretne adni az életének. A borkultúra művelése ezen kivételes tevékenységek, gondolkodási és viselkedési módok egyike. A borválasztásnak, -kóstolásnak, -tárolásnak, -ajándékozásnak, -fogyasztásnak megvannak a maga rítusai, legendái, kivételes pillanatai. És megvannak a maga terei. A hegyaljai családi és ipari méretű borgazdaságok egyre többet adnak arra, hogy jó nevű építésztől megrendelt nivós épületeik már megjelenésükkel is sugallják ezeket az aktualizált rítusokat. Talán itt lenne az ideje megírni a tokaji-hegyaljai dombok borépítészeti kalauzát, amely végigvezetne a környék szaképítészeti alaptípusain. Ezen stílusváltozatok közül kettőt egyesít a Holdvölgy: a helyi építőanyagok és gazdálkodói építészeti hagyomány újraélesztését a borkészítés technológiailag pontosan szabályozott tereinek fegyelmével – ahogy ezt más tematikus épületei esetében is végigvitte a Bord Építész Stúdió.

A domboldalon kiépített épületegyüttes több korábbi telek egyesítésének eredménye: felső, új szárnya egy borkombinát helyére került, míg az „öregek háza” (iroda és raktár) korábbi falakat és formákat foglalt magába. Ez utóbbi épület jól látható a domboldal egyik kis utcájából, míg az új részek rejtőzködőek. Távolabbról rakott kősorok tűnnek fel, míg az alattuk húzódó high-tech falsávoknak, bejáratoknak és abla-

koknak csak közelnézetük létezik. A régi épület irodaszakasza játékos ablakelrendezést kapott, előre jelezve, hogy a hely tiszteletét nem konzerválással, hanem a történetet a jelen megoldásaival újraírva gondolta el Bordás Péter. A kiegészítéseknél használt téglák, tetőcserepek a folyamatosságra, az egyszerű geometriai formákkal és a környezetet tükröző üvegsávokkal megoldott raktárajtókat az ellenpontozásokra hivatottak. A tükröződés-gondolat innen visszatérő eleme a külsőnek: a tufakő kerítés rakott ritmusa már a felső épület kőkoronájára hivatkozik, ahogy azt megközelítve a láthatóvá váló nagy üvegfelületekben az öreg gádorok és a rendeződő park fái szerveződnek a nagy geometriai formákkal egy-egy képbe.

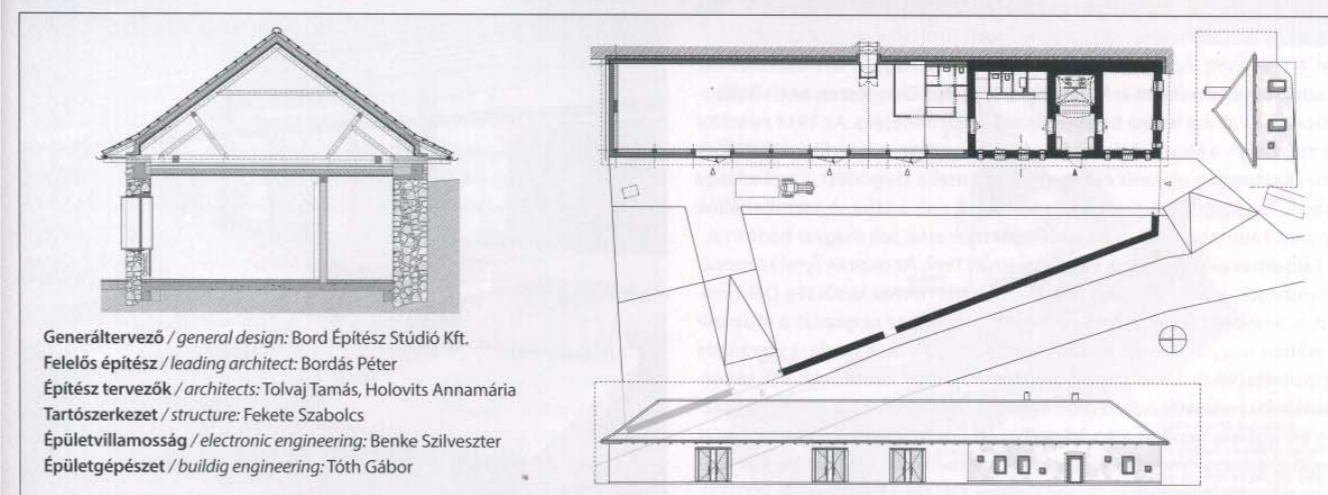
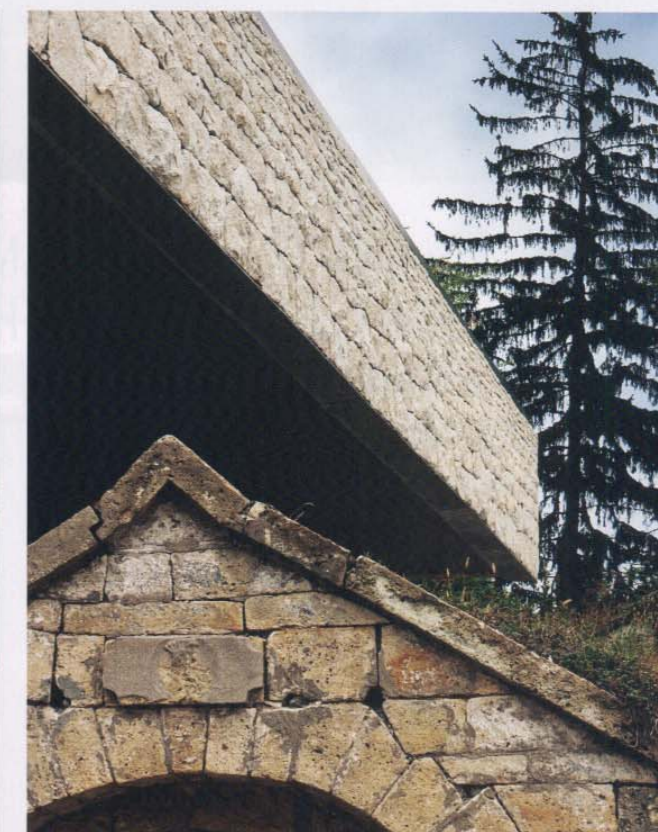
A részben a domboldalba tolt új szárny hasábjára az építész leleményei révén nem csak a technológiát szolgálja, hanem a turisztikai funkció számára is attraktív díszletfalat képez. Az épület teteje egyúttal terasz a fogadások számára, vízszintes ablaksávjaival betekintést enged az üzem működésébe – s így egyúttal annak nappali világítását is megoldja.

Az épület belseje nagy geometrikus felületekkel visszahúzódoan, funkcionálisan formált, kiemelve a mai bortechnológia hatalmas gépezeteinek (prés, erjesztő tartály, palackozó) technikai esztétikumát. Az évi ötvenezer palackot termelő, szintben is elkülönülő gyártási terek a folyamat logikája mentén tagoltak a szőlő megérkezésétől az érlelésig, tárolásig. S ahogy a telek több más pontjáról, innen is lejárhat nyílik a pincék kilométer-hosszú, sokágú rendszerébe, amelyet a tulajdonos a mai igények szerinti átalakítása során is megpróbált érintetlenül megőrizni, ahol csak lehet, megmutatva a mádi közet sokféleségét, földtani izgalmaikat. A pincerendszer helyreállított ágainak nagyobb része az elgondolt turizmust szolgálja, a bejárást, poharazást, a szőlő lelkének megismerését. Ahogy ezt a föld alatti nagyterem számára megrendelt, s a Szövetség '39 Művészeti Bázis nevű művészcsoporthoz által megvalósított interaktív installáció is élménnyé kívánja tenni.

A real gem of wineries owned by Hungarians in the Hegyalja region, Holdvölgy in Mád designed by Péter Bordás is to be completed to its tiniest details by next March. Bord Architects Studio integrated local building materials and revived economical architectural traditions with due attention to the technologically precisely regulated spaces of wine-making. Erected on a hillside, this complex is a result of the blend of several existing sites: the upper new wing replaces an old wine complex whilst the „old house” (office and store-house) embraces former walls and forms. This latter building is well visible from a tiny street of the hillside, whilst the new parts are hiding. Rows of stones piled up appear from afar, whereas the bands of high-tech walls run-

ning beneath them as well as the entrances and the windows only show on closer inspection. The office section of the old building has a playful configuration of windows suggesting that the architect ambitioned to respect traditions by re-writing the present-day solutions of this story as opposed to conservation. The majority of the restored branches of the cellar system are meant to serve the projected tourism, including a tour of the site, drinking and tipping as well as getting to know the soul of grapes grown here. The interactive installation commissioned for the underground hall and realized by a group of artists called Szövetség '39 Művészeti Bázis (Association '39 Artistic Basis) is also meant to make a visit here an experience.

Generáltervező / general design: Bord Építész Stúdió Kft.
 Felelős építész / leading architect: Bordás Péter
 Építész tervezők / architects: Tolvaj Tamás, Holovits Annamária
 Tartószerkezet / structure: Fekete Szabolcs
 Épületvillamosság / electronic engineering: Benke Szilveszter
 Épületgépészet / buildig engineering: Tóth Gábor